

อัตราการไหลของน้ำลายและเชื้อแคนดิดา อัลบิแคนส์ ในผู้ที่มีลิ้นแพนที่

พรพรรณ พิบูลย์รัตนกิจ ท.บ. (เกียรติคุณ), ว.ม., Ph.D.¹

ธีรวัฒน์ จันทร์บรรเลง²

ภัควดีนันท์ โยนกพันธ์²

ลัดดา เหลืองจามีกร ท.บ., M.S., อ.ท. (วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก)¹

¹ ภาควิชาเวชศาสตร์ช่องปาก คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ได้รับรองบทความฉบับนี้โดย คณะกรรมการ)

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะ อาการของลิ้นแพนที่ และความสัมพันธ์ของอัตราการไหลของน้ำลายและการตรวจพบเชื้อแคนดิดา อัลบิแคนส์ ในผู้ที่มีลิ้นแพนที่

วัสดุและวิธีการ เป็นการศึกษาแบบวิเคราะห์และทดลองในผู้ที่มีลิ้นแพนที่จำนวน 25 รายและผู้ไม่มีลิ้นแพนที่จำนวน 21 ราย การศึกษานี้เก็บข้อมูลลักษณะ อาการ จำนวนของลิ้นแพนที่ และใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ การเก็บน้ำลายใช้การบ้วนทิ้งในระยะเวลาที่ไม่ได้รับและได้รับการกระตุ้น ตรวจหาเชื้อแคนดิดา อัลบิแคนส์ ด้วยสีเพอร์ไอ-โอดิก อะซิด ซิฟฟ์และการเพาะเลี้ยงเชื้อ ใช้สถิติวิเคราะห์ unpaired t test ในการเปรียบเทียบอัตราการไหลของน้ำลาย และใช้สถิติวิเคราะห์ chi-square test ในการหาความสัมพันธ์ของอาการของลิ้นแพนที่ การไหลของน้ำลาย และการมีเชื้อแคนดิดา

ผลการศึกษา พบการหลุดลอกของปุ่มรับรสฟิลิฟอร์มเป็นหย่อมๆ เป็นรอยแดง ขอบส่วนใหญ่มีการหนาตัวของเนื้อเยื่อเคราติน ผู้ที่มีลิ้นแพนที่ 20 ราย (ร้อยละ 80) มีรอยแดงหลายตำแหน่ง 14 ราย (ร้อยละ 56) มีอาการปวดแสบปวดร้อน การรับรสเปลี่ยนไปหรือมีอาการปากแห้ง พบความแตกต่างกันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติของอัตราการไหลของน้ำลาย รวมทั้งการตรวจพบเชื้อแคนดิดา อัลบิแคนส์ ระหว่างผู้ที่มีและไม่มีลิ้นแพนที่ และในระหว่างผู้ที่มีลิ้นแพนที่ที่มีอาการและไม่มีอาการ

สรุป ในการศึกษาในผู้ที่มีและไม่มีลิ้นแพนที่มีอาการแสดง อัตราการไหลของน้ำลาย และเชื้อแคนดิดา อัลบิแคนส์ แตกต่างกันแต่เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติแล้วไม่พบค่าแตกต่างกัน และความสัมพันธ์ของอาการกับอัตราการไหลของน้ำลาย และการมีเชื้อแคนดิดาในผู้ที่มีลิ้นแพนที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(ว ทันต จุฬฯ 2549;29:205-218)

คำสำคัญ เชื้อแคนดิดา อัลบิแคนส์; ลิ้นแพนที่; อัตราการไหลของน้ำลาย

Salivary flow rates and *Candida albicans* in subjects with geographic tongue

Pornpan Piboonratanakit D.D.S. (Hons), M.S., Ph.D.¹

Teerawat Chanbanjon²

Pakvouttinun Yonokpant²

Lakana Luangjarmekorn D.D.S. (Hons), M.S., Dip.Th.B Diagnostic science¹

¹Department of Oral Medicine, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn university

²Undergraduate student in Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

Abstract

Objective To determine characteristics, symptoms and the correlation of salivary flow rates and detection of *Candida albicans* in subjects with geographic tongue.

Materials and Methods Analytical and experimental study in 25 and 21 subjects with and without geographic tongue, respectively. Data about characteristics, symptoms and numbers of geographic tongue were compared by descriptive analysis. Unstimulated and stimulated saliva were spitted and *C. albicans* were detected by Periodic-Acid-Schiff stain and culture. Analytic statistics in unpaired t test was used to compare salivary flow rates. The correlations of symptoms, salivary flow rates and detection of *Candida* were analyzed by chi-square test.

Results The characteristics of geographic tongue were local denude of filliform papillae in red areas with keratotic border. Twenty subjects with geographic tongue (80%) had multifocal erythemathous lesions, 14 subjects (56%) had burning sensation, taste alteration, or dry mouth. Salivary flow rates and detected *C. albicans* were different clinically but not significant statistically between subjects with and without geographic tongue and between symptomatic and asymptomatic subjects with geographic tongue.

Conclusion In this study, the characteristics of geographic tongue, salivary flow rates, and *C. albicans* are clinically different between subjects with and without geographic tongue, although it is not significantly different. Furthermore, correlations of symptoms, salivary flow rates, and detection of *Candida* in subjects with geographic tongue are not statistically significant.

(CU Dent J. 2006;29:205-218)

Key words *Candida albicans*; geographic tongue; salivary flow rate

---